

วารสารสังคมศาสตร์และ มานุษยวิทยาเชิงพุทธ Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

P-ISSN : 2651-1630 ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2561)

❁ วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านพระพุทธศาสนา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เป็รับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกวัด ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

❁ เจ้าของ

วัดวังตะวันตก

1343/5 ถนนราชดำเนิน ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. 061-5262919 โทรสาร. 075-340-042 E-mail : suriya.sur@mcu.ac.th

❁ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.

ที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชปริยัติกวี, ศ., ดร.

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพปัญญาสือ

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระครูพรหมเขตคณารักษ์, ดร.

เจ้าอาวาสวัดวังตะวันตก รักษาการเจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดสระเรียง

❁ บรรณาธิการบริหาร

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว)

วัดวังตะวันตก ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

❁ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางสาวปัญญาดา จงละเอียด

ผู้อำนวยการส่วนงานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ., ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระครูสิริธรรมภาณี, ผศ., ดร.

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ศาสตราจารย์ ดร. ครองชัย หัตถา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสวยขวัญ

สำนักวิชารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สืบพงษ์ ธรรมชาติ

อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุญโท

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

รองศาสตราจารย์ ฟิน ดอกบัว

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชภาพรรณ คูวิเศษแสง

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนิศร ยืนยง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ดร. มะลิวัลย์ โยธารักษ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. ธีระพงษ์ สมเขাইใหญ่

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. สิทธิโชค ปาณะศรี

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. พิระศิลป์ บุญทอง

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. มุกตาวรรณ พลเดช

คณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

ดร. จันทนา อุดม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. ไพโรจน์ บุตรชีวัน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. อุทัย เอกสะพัง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

❀ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระมหาศกดิ์ดา สิริเมธี

เลขานุการศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา วัดวังตะวันตก

พระมหาอภินันท์ นนทภาณี

ผู้ช่วยเลขานุการศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา วัดวังตะวันตก

พระมหาอนุชิต อนนตเมธี

วัดหน้าพระบรมธาตุ

นายธีรวัฒน์ ทองบุญชู

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

❁ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระสาโรจน์ ธมมสโร

สำนักสงฆ์วัดนาสนธิ์

พระบุญญฤทธิ์ ภัททจาโร

สำนักสงฆ์วัดนาสนธิ์

พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี

วัดศาลามีชัย

❁ ฝ่ายกฎหมาย

นางสาวฉัตตมาศ วิเศษสินธุ์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

❁ ออกแบบปก

นายวินัย ธีระพิบูลย์วัฒนา

❁ จัดรูปเล่ม

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ

วัดสระเรี๋ยง

❁ พิมพ์ที่

บริษัท โรงพิมพ์ดีชัย จำกัด

1/7 ถนนพัฒนาการคูขวาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์. 075-322-955, Email : dchai@hotmail.

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 ประจำปีพุทธศักราช 2561 บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เนื้อหาสาระของบทความยังคงเนื้อหาสาระที่หลากหลายเช่นเคย ซึ่งประกอบด้วย บทความวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งปัจจุบันวารสารก้าวเข้าสู่ปีที่ 3 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิต ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูวินัยศรีสุริยา สุริโย(คงคาไหว)

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ฉ
บทบรรณาธิการ : Research Articles	
การพัฒนาแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3	1
A DEVELOPMENT OF TOTAL QUALITY MANAGEMENT MODEL TO EDUCATIONAL MANAGEMENT QUALITY AT BANKUANSRA SCHOOL UNDER SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3	
อัญชิษฐา เกิดเรือง, วิโรจน์ พรหมสุด, สำเริง จันทุม	
การพัฒนาแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4	10
A DEVELOPMENT OF BRAIN – BASED LEARNING MODEL FOR EARLYCHILDHOOD UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4	
วาสนา สุทิน, มะลิวัลย์ โยธารักษ์, วันฉัตร ทิพย์มาศ	
รังนกนางแอ่น : ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังก เพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาดหมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพิจิตร	19
BIRD'S NEST : THE WISDOM OF PROCESSED BIRD'S NEST BEVERAGE PRODUCTS TO PROMOTE THE MARKET. A CASE STUDY COMMUNITY ENTERPRISE BAAN PENG-ARD MOO 11 TAMBONFAHLAMI, PAK PHAYUN DISTRICT, PHATTHALUNG PROVINCE	
ภัทราพร สุวรรณภูมิ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, เดโช แชน้ำแก้ว	

สารบัญ (ต่อ)

ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช A STUDY ON QUALITY OF LIFE PROMOTION ACTIVITIES FOR THE ELDERLY ON ELDERLY CLUB, LAK CHANG SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, CHANG KLANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE พระเศวตฉัตร กิตติปัญญา, สมบูรณ์ บุญฤทธิ์, ลัญจกร นิลกาญจน์	34
แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลัก พรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 AN APPROACH TO THE DEVELOPMENT THE STUDENT SUPPORT SYSTEM ACCORDING TO THE BRAHMAMIHARA UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 สุลาสัย ทองดี, วีระพงษ์ สมเขาใหญ่, บุญเลิศ วีระพรกานต์	45
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	54

การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพ
การจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

A DEVELOPMENT OF TOTAL QUALITY MANAGEMENT MODEL TO
EDUCATIONAL MANAGEMENT QUALITY AT BANKUANSRA SCHOOL
UNDER SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE

AREA OFFICE 3

อัญชิษฐา เกิดเรือง

วิโรจน์ พรหมสุด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

สำเริง จันทุม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ และ 2) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชนโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนบ้านควนสระ ควรนำรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรนี้ไปใช้ในสถานศึกษา ประกอบกับผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา ยึดคำว่าครอบครัวโรงเรียนบ้านควนสระ มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารทั้งองค์กร

ABSTRACT

The purposes of this study were as follows : 1) to development of total quality model management to educational management at Bankuansra school under Suratthani primary educational service area office 3, 2) to check a development of total quality model management to educational management at Bankuansra school under Suratthani primary educational service area office 3. This research was qualitative. The sample was used in the research , School administrators, teachers, members of school committees, parents and community organizations at Bankuansra school under Suratthani primary educational service area office 3. The instruments used in the study were in-depth interview and Focus group discussion. Data analysis was content analysis. The opinion of researchers was that Bankuansra school used total quality management model to educational management. The school administrators management were responsible for the development of teachers. The word Bankuansra school family were responsibility and team work.

Keywords: Development Of Model, Total Quality Management

บทนำ

ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 เห็นชอบให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้เป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนากระบวนการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยได้ดำเนินการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและส่งเสริมให้ส่วนราชการนำเกณฑ์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจากกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในปี พ.ศ. 2549 ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 ได้ปรับปรุงเกณฑ์ไปสู่เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนากระบวนการ (กพร.), 2550) และกำหนดให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรปีละ 2 หมวด ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554 และเมื่อส่วนราชการดำเนินการครบทั้ง 6 หมวดแล้ว ได้จัดให้มีการตรวจรับรองคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Certified Fundamental Level) เพื่อให้มั่นใจว่าส่วนราชการมีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยมีกำหนดตรวจประเมินทุก 3 ปีซึ่งการตรวจประเมินรอบที่ 1 ตั้งแต่ปี 2555-2557 ได้เสร็จสิ้นแล้ว และจะได้เริ่มตรวจประเมินรอบที่ 2 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2561 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนากระบวนการ (กพร.), 2560) เพื่อให้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ

ภาครัฐระดับพื้นฐาน มีความทันสมัยตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558 และเป็นการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานภาครัฐให้สูงขึ้น คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จึงเห็นควรปรับปรุงเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน โดยสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเป็นการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของราชการในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการตอบสนองและสร้างความพึงพอใจ ตลอดจนความเชื่อถือว่าไว้วางใจในการทำงานของภาครัฐ การพัฒนาไปสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง การใช้ประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศของส่วนราชการ และผลลัพธ์ที่สะท้อนความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.), 2558)

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของโรงเรียนบ้านควนสระขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานพัฒนาระบบราชการ ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ โดยใช้หลักการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรที่มาจากคำว่า Total Quality Management (TQM) เพื่อนำผลจากการศึกษาดังกล่าวมาพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ขั้นการพัฒนารูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน จำนวน 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง แลจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้นำมาสู่การสร้างรูปแบบ
2. ขั้นตอนการตรวจสอบรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรชุมชน ศึกษานิเทศก์ ครู จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม โดยการนำร่างรูปแบบที่ได้จากขั้นที่ 1 มาจัดทำเป็นแบบประเมิน ความเป็นได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารทั้งองค์กรโรงเรียนบ้านควนสระ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. การวางแผนกลยุทธ์และการนำองค์กร 2. กำหนดระบบและกระบวนการพัฒนาทั้งองค์กร 3. การวิเคราะห์ การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล 4. กำกับติดตามความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง และผลการตรวจสอบรูปแบบ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 100 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (3) กฎกำหนดว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.) กำหนด มาตรา 12 กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดมาตรการกำกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวิธีการอื่นใดเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ มาตรา 45 กำหนดให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.) กำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546) จึงทำให้การตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บัญชา สุริยะสุขประเสริฐ (บัญชา สุริยะสุขประเสริฐ, 2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก” ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และด้านการคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญมีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด 2. รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ (1) การมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน (2) การควบคุมคุณภาพครบวงจร และ (3) การคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ 3. ผลการนำรูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กไปใช้ พบว่า ก่อนนำรูปแบบไปใช้ระดับคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยองค์ประกอบการมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน มีระดับคุณภาพมากที่สุด

หลังการนำรูปแบบไปใช้ระดับคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยองค์ประกอบการคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญมีระดับคุณภาพมากที่สุด 4) ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์และการนำองค์กร 2) กำหนดระบบและกระบวนการพัฒนาทั้งองค์กร 3) การวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล 4) กำกับติดตามความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 กำหนดว่า “การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจ และยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานใน การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยเฉพาอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.), 2545) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ชิษณุพงศ์ ทองพวง, 2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กรของผู้บริหาร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 5) การจัดการเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ 6) การจัดการระบบและกระบวนการ 7) การประเมินผลการดำเนินงาน และ 8) การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” แล้วพบว่า มีการดำเนินกิจกรรมเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร

โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้รับเลือกเป็นโครงการนำร่องการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพจริงจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพ 2) ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรโดยการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กรด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแบบเลือกตอบ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ 3) ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้เทคนิคเดลฟายจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติการใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 นำมาศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดรูปแบบระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ 4) ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา 5) ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ ผลการตรวจสอบรูปแบบ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (3) กฎกำหนดว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนด มาตรา 12 กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดมาตรการกำกับกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยวิธีการอื่นใดเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ มาตรา 45 กำหนดให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546) จึงทำให้การตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ปัญญา สุริยะสุขประเสริฐ,

2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก” ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และด้านการคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญมีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด 2) รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ (1) การมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน (2) การควบคุมคุณภาพครบวงจร และ (3) การคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ 3) ผลการนำรูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กไปใช้ พบว่า ก่อนนำรูปแบบไปใช้ระดับคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยองค์ประกอบการมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน มีระดับคุณภาพมากที่สุด หลังการนำรูปแบบไปใช้ระดับคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยองค์ประกอบการคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญมีระดับคุณภาพมากที่สุด 4) ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ศิษณุพงศ์ ทองพวง, 2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโครงสร้างเชิงองค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า องค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย มีความถูกต้องและครอบคลุม มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 8 องค์ประกอบ

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร พบว่า การร่างรูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์และการนำองค์กร 2. ขั้นที่ 2 กำหนดระบบและกระบวนการพัฒนาทั้งองค์กร 3. ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล 4. ขั้นที่ 4 กำกับติดตามความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ โดยที่ทุกคนให้ความร่วมมือและร่วมกันรับผิดชอบ ปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วยประเด็นหลัก 6 ประเด็น คือ 1. ภาวะผู้นำ 2. การศึกษาและ

การอบรม 3. โครงสร้างองค์กรที่เกื้อหนุน 4. การติดต่อสื่อสาร 5. พิจารณาความดีความชอบ และ 6. ทำงานเป็นทีม ดังนั้นโรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานหรือค่านิยมองค์กร เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน และราชการ

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสู่คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ยังไม่มีการพัฒนารูปแบบการบริหารทั้งองค์กรโรงเรียนบ้านควนสระขึ้นมา ประกอบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม สังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้พร้อมรับต่อบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่จะทวีความรุนแรงและ ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการบริหารทั้งองค์กรโรงเรียนบ้านควนสระ แบบเฉพาะเจาะจง โดยไม่ได้ครอบคลุมถึงการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะ เป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการบริหารทั้งองค์กรของโรงเรียนอื่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ทางโรงเรียนบ้านควนสระควรให้การสนับสนุนในการนำรูปแบบการบริหารทั้งองค์กรมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง เพื่อให้ การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เป็นนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยที่บุคลากรทุกคนรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- ชิษณุพงศ์ ทองพวง. (2556). องค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของมหาวิทยาลัย เอกชนในประเทศไทย. *วารสารวิจัย มสส สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์* , 10(2), 121-134 .
- บัญชา สุริยะสุขประเสริฐ. (2558). รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก. ใน *ดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). “การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.). (2545). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5. เรียกใช้เมื่อ 3 มีนาคม 2561 จาก

https://www2.opdc.go.th/content.php?menu_id=14&content_id=2959

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.). (2550). หลักเกณฑ์และเหตุผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน. โครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.). (2558). เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2, (พฤษภาคม).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.). (2560). คู่มือการประเมินส่วนราชการ ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. เรียกใช้เมื่อ 3 มีนาคม 2561 จาก

<https://spm.thaigov.go.th/web/kode/HTML/infoma2col-sub.asp?s=11&b=SUBORG-3A&w=018&f=01800043>

การพัฒนาแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 A DEVELOPMENT OF BRAIN – BASED LEARNING MODEL FOR EARLY CHILDHOOD UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

วาสนา สุทิน
มะลิวัลย์ โยธารักษ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

วันฉัตร ทิพย์มาศ

มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมไตรราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และ 2) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยคุณภาพกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูปฐมวัยโรงเรียนในเครือข่ายท่าศาลา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 12 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และแบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการร่างรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นย่อย คือ (1) การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย (2) แผนการดำเนินงาน (3) การส่งเสริมสนับสนุน (4) การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กฎแฉะ 5 ดอก (5) การติดตามประเมินผล

2) ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเป็นไปได้ คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 100 และการยืนยันรูปแบบ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันในรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย (2) แผนการดำเนินงาน (3) การส่งเสริมสนับสนุน (4) การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กฎแฉะ 5 ดอก (5) การติดตามประเมินผล แต่มีการเพิ่มประเด็นในบางขั้นตอน

เช่น รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยจากชั้นที่ 5 การติดตาม ประเมินผล ควรมีการเชื่อมโยงไปยังชั้นที่ 2 แผนการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงแผนการงาน และการดำเนินการอย่างต่อเนื่องของกิจกรรม และในชั้นที่ 2 แผนการดำเนินงาน ในการดำเนินงานซึ่ง อาจจะจัดทำเป็นโครงการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย เพื่อกำหนดกิจกรรมที่เข้ากับหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยและวางปฏิทินการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป นอกจากนี้ ในชั้นที่ 3 การส่งเสริม สนับสนุน นอกจากการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว ยังมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หรือองค์กรเอกชน ฯลฯ

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The purposes of this study were as follows :(1) to develop brain – based learning model for early childhood. Under Nakhon Si Thammarad primary educational service area office 4,(2) to check a develop of brain –based learning model for early childhood under Nakhon Si Thammarad primary educational service area office 4. This research is a qualitative research. The sample was used in the researchers, administrator academic teacher primary teacher Under the office of Nakhon Si Thammarat Area Region 4 amount 12 Persons. The instruments used in the research were in- depth interviews and the subgroups.

The research found that:

1) The results of a brain-based brainstorming exercise It consists of subsections.(1) Learning to use the brain as a base for early childhood. (2) Objective plan (3) Support (4) Activity by 5 Keys. (5) Tracking

2) The results of the model check by 7 experts. The qualified 100% qualified. It is 100 percent. And it is useful. It is 100 percent. And confirmation four the qualification is confirmed by the brain- based learning model of early childhood which consists of 5 steps. (1) Brain-Based Learning styles of Early Childhood. (2) Objective plan (3) Support (4) Activity by 5 keys. (5) Evaluation. However, some issues have been added such as the brain-based learning patterns of early childhood four step 5, follow-up should be linked to step 2. To improve the work plan And the on going operation of the activities and in the step 2 Action Plan. This may be a brain-based learning project for early childhood learners. Define activities that fit into each unit and place a clear

calendar of events. In addition in step 3, promotion is encouraged. In addition to budget allocation four the agency. It is also supported by outside agencies such as health centers, hospitals, Universities or private organizations.

Keywords: Pattern Development, Learning To Use The Brain As A Base

บทนำ

สภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นจะต้องมีการนำหลักสูตรลงสู่สมบุรณ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างการปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฉบับนี้ไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้อง เหมาะสมมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ที่อยากรู้อยากเห็น มีความคิดและการทำงานเป็นของตนเอง เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำและสัมผัสการให้โอกาสเด็กเรียนรู้และสัมผัสสิ่งแวดล้อมได้มากที่สุด เป็นการพัฒนาทางสติปัญญาเป็นกระบวนการภายในที่ให้แก่เด็กได้สะท้อนประสบการณ์จากนามธรรมสู่การเรียนรู้ต่อไปอย่างมีความหมาย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2550)

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน(Brain- based learning) เป็นวิธีการเรียนรู้โดยการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของสมองและให้ความสำคัญกับช่วงพัฒนาการของมนุษย์ที่สามารถเรียนรู้ได้ในแต่ละช่วงวัยรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างการทำงานและพัฒนาการของสมองกับการเรียนรู้มาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ Brain -based Learningเป็นการเรียนรู้ที่ใช้โครงสร้างและหน้าที่ของสมองเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยไม่สกัดกั้นการทำงานของสมอง แต่เป็นการส่งเสริมให้สมองได้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมบุรณ์ที่สุด การนำองค์ความรู้เรื่องสมองและธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและกระบวนการอื่นๆ ร่วมกับสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ จะทำให้เด็กสนใจเข้าใจ เรียนรู้ และรับไว้ในความทรงจำระยะยาว ทั้งยังสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมเป็นการสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งสมองจะพัฒนาเต็มตามศักยภาพก็ต่อเมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่เข้าใจสมอง ภายใต้แนวคิดที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ทุกคนมีสมองพร้อมที่จะเรียนรู้มาตั้งแต่กำเนิดไม่มีสมองใดถูกออกแบบมาให้โง่ สมองมีระยะพัฒนาการต่างๆ กันในแต่ละวัยตามระยะพัฒนาการ เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับความต้องการของสมองระยะนั้น สมองทุกสมองของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เช่นในวัย อายุ 5-6

ปี สมองส่วนรับสัมผัสและส่วนเคลื่อนไหวกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเรียนการสอนต้องเน้นการพัฒนากระบวนการเคลื่อนไหวและระบบรับสัมผัสนอกจากนี้ถ้าเด็กเรียนรู้ขณะที่มีความสุข สมองจะเปิดทำงานพร้อมที่รับรองความรู้ทุกอย่างอย่างเต็มที่และเต็มศักยภาพ (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2549)

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมเกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน และเพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการ ปรับปรุงแก้ไขเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน ของบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยมี รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ขั้นการพัฒนาแบบผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่าย วิชาการ และครูปฐมวัย จำนวน 12 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำข้อมูลที่ ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง แลจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้นำมาสู่การสร้างรูปแบบ
2. ขั้นตอนการตรวจสอบรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่านซึ่ง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 ท่าน ครูฝ่าย วิชาการ จำนวน 1 ท่าน และครูปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสนทนากลุ่มโดย การนำร่างรูปแบบที่ได้จากขั้นที่ 1 มาจัดทำเป็นแบบประเมิน ความเป็นได้ ความเหมาะสม และ ความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย

รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยซึ่งประกอบด้วยประเด็นย่อย คือ

1. การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย 2. แผนการดำเนินงาน 3. การส่งเสริมสนับสนุน

4. การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กุญแจ 5 ดอก 5. การติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งชัชดาพรเวชชาติ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพห้องสมุดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” แล้วพบว่า มีการดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำเสนอรูปแบบ (รุ่งชัชดาพรเวชชาติ, 2548)

ผลการตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย

ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นไปได้ คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 100 และการยืนยันรูปแบบ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันในรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้น คือ 1. รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย 2. แผนการดำเนินงาน 3. การส่งเสริมสนับสนุน 4. การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กุญแจ 5 ดอก 5. การติดตามประเมินผล แต่มีการเพิ่มเติมประเด็นในบางขั้นตอน เช่น รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยจากขั้นที่ 5 การติดตาม ประเมินผล ควรมีการเชื่อมโยงไปยังขั้นที่ 2 แผนการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงแผนการงาน และการดำเนินการอย่างต่อเนื่องของกิจกรรม และในขั้นที่ 2 แผนการดำเนินงาน ในการดำเนินงานซึ่งอาจจะจัดทำเป็นโครงการการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย เพื่อกำหนดกิจกรรมที่เข้ากับหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยและวางปฏิทินการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป นอกจากนี้ ในขั้นที่ 3 การส่งเสริมสนับสนุน นอกจากการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว ยังมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีนามัย โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หรือองค์กรเอกชนฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร พงษ์กังสนันท์ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” แล้วพบว่าการดำเนินการใน 4 ลักษณะ ดังนี้ (1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง (2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ (3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา (4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง (อัมพร พงษ์กังสนันท์, 2550)

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย

จากผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย (2) แผนการดำเนินงาน (3) การส่งเสริมสนับสนุน (4) การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กฎ 5 ดอก และ (5) การติดตามประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย จำเป็นต้องมีการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติ หรือข้อกำหนดของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน โดยใช้กิจกรรมกฎ 5 ดอก ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะต้องมีการดำเนินการเตรียมการ การส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งชัชดาพร เวชะชาติ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (รุ่งชัชดาพร เวชะชาติ, 2548) แล้วพบว่า มีการดำเนินกิจกรรมเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำเสนอรูปแบบ และผลการวิจัยของ พิสิฐ เทพไกรวัล ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก” (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2545) แล้วพบว่าหลักการอย่างกว้างๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ 1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงเชิงเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ด้วยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ 3) รูปแบบควรต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้แล้ว-รูปแบบควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย 4) นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วรูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่

2. ผลการตรวจสอบการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย

จากผลการตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ เนื่องจากรูปแบบมีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้จริงในการดำเนินการกับสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

และสถานศึกษาอื่น ๆ เพราะเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร พงษ์กังสนานันท์ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” (อัมพร พงษ์กังสนานันท์, 2550) แล้วพบว่า มีการดำเนินการใน 4 ลักษณะ ดังนี้ (1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility-Standards)-เป็นการประเมินความ เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง-(2) มาตรฐาน ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility-Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ (3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety-Standards)-เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา (4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards)-เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง และผลการวิจัยของบุญเชิด ชำนิศาสตร์ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี” (บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556) แล้วพบว่า การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้ 1) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization)-ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art-Criticism)-ที่มีความละเอียดลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย 2) เป็นรูปแบบที่ใช้บุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิ นั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี 3) เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน

สรุป

1. เนื้อความขององค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร พบว่า การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยประเด็นย่อย คือ 1. การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย 2. แผนการดำเนินงาน 3. การส่งเสริมสนับสนุน 4. การดำเนินการกิจกรรม โดยใช้กฎ 5 ดอก 5. การติดตามประเมินผล เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองและระบบการทำงานของสมองมาใช้ในการออกแบบจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัยเพื่อให้เกิดศักยภาพและพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์

2. เนื้อความขององค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า 2. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ต้องมีการดำเนินกิจกรรมโดยใช้กฎ 5 ดอก ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) สนมเด็กเล่น จะต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นสนามที่เด็กได้ปีน ป่าย กระโดด โยน ลอด มุด พร้อมกับทาสีให้มีสีสัน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ 2) ห้องเรียน

ปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ในห้องเรียนให้มีสีสันจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ 3) กระบวนการเรียนรู้ ใช้กิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นสมองเด็ก เด็กได้คิด ได้ค้นหา 4) หนังสือ ใช้หนังสือและใบงานที่ฝึกให้เด็กได้คิดในแต่ละขั้นตอนในการเรียนรู้ 5) สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งใช้สื่อที่แปลกใหม่ น่าตื่นเต้น และมีสีสัน

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนในเครือข่ายท่าศาลา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ควรนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้ในสถานศึกษา

1.2 เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยไปเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่นในสังกัด

1.3 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัยใช้ในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4”

2.2 ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐานและการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4”

2.3 ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4”

เอกสารอ้างอิง

โกวิท ประวาลพุกษ์. (2549). การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองและสร้างพหุปัญญาด้วยโครงงาน *Brain-Based Learning*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคุณภาพวิชาการ.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2550). เทคนิคการสร้างปัญญาเด็กปฐมวัย. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*, 2(1), 36.

- บุญเชิด ขำนิศาตร์. (2556). “การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี”. ใน
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2545). “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัด
การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งชัชดาพร เวชะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร พงษ์กังสนันท์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต. ใน ปริญญากการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
การศึกษาคู่ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

**รังนกนางแอ่น : ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม
นกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้าน
เกษตรกรบ้านเพ็งอาดหมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี
อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง**
**BIRD'S NEST : THE WISDOM OF PROCESSED BIRD'S NEST BEVERAGE
PRODUCTS TO PROMOTE THE MARKET. A CASE STUDY
COMMUNITY ENTERPRISE BAAN PENG- ARD MOO 11
TAMBONFAHLAMI, PAK PHAYUN DISTRICT,
PHATTHALUNG PROVINCE**

ภัทรพร สุวรรณภูมิ

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

อุดมศักดิ์ เดโชชัย

เดโช แชน้ำแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “รังนกนางแอ่น : ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนก ปัญหาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนก และแนวทางส่งเสริมการตลาดเครื่องดื่มรังนก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนก พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาดจะทำการเลือกซื้อรังนกที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อผู้บริโภค ซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น และชุมชนใกล้เคียง โดยสมาชิกกลุ่มร่วมกัน วางแผนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกอย่างเป็นระบบ และมุ่งเน้นความสะอาด ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกวัตถุดิบจนถึงขั้นบรรจุภัณฑ์

2) ปัญหาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนก พบว่า มีปัญหาหลายด้านด้วยกัน คือ (1) ปัญหาของการคัดแยกขยะออกจากรังนก (2) ปัญหาความเหมาะสมของสถานที่

ใช้แปรรูปผลิตภัณฑ์ ยังขาดอุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัย ทำให้การผลิตไม่ทันความต้องการของผู้บริโภค (3) ปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านการตลาด (4) ต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (5) ช่องทางการจัดจำหน่ายยังมีน้อย และมีคู่แข่งมากขึ้น

3) แนวทางส่งเสริมการตลาด พบว่า (1) ด้านการโฆษณา โดยการเข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ตามต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น การออกบูทตามมหกรรมงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) (2) ด้านการขายโดยใช้พนักงานขาย เป็นการติดต่อสื่อสารข้อมูล โดยให้พนักงานขายสามารถรับรู้ และสื่อสารต่อไปยังลูกค้าได้ทุกด้าน (3) ด้านการส่งเสริมการขาย ลูกค้า หรือผู้ที่ซื้อในปริมาณที่มาก ๆ ก็จะได้รับเป็นส่วนลด ร้านค้าในพื้นที่รับมาจำหน่ายจะมีบริการส่งให้ และลดราคาเป็นพิเศษ มีตัวผลิตภัณฑ์ให้ทดลองชิม พัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างกับคู่แข่ง (4) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุในชุมชนท้องถิ่น และในพื้นที่จังหวัดพัทลุง (5) ด้านการตลาดทางตรง หรือระบบตลาดแบบมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายกับกลุ่มที่ทำผลิตภัณฑ์เหมือนกันเพื่อเป็นการช่วยกันโปรโมทสินค้า และ (6) ด้านการติดต่อสื่อสารทางการตลาดแบบผสมผสาน เช่น ใช้วิธีการขายผ่านทางออนไลน์ และผ่านโทรศัพท์ เป็นต้น

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อส่งเสริมการตลาด, กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด

Abstract

Bird's Nest : The wisdom of processed bird's nest beverage products to promote the market. A Case Study Community Enterprise Baan Peng- ard Moo 11 Tambon Fahlam, Pak Phayun District, Phatthalung Province. Objective to study the wisdom of processed bird's nest, Issue in processing beverages nest and the marketing options nest. The methodology of qualitative research.

The results were as follows:

1) The wisdom of processed bird's nest. It found that Community Enterprise Baan Peng- ard choose a quality bird's nest, benefits to consumers. There are local and neighboring communities. The group members together, plan processing system, a bird's nest drink and focus on cleanliness, safe for consumers. From the selection of raw materials to the packaging.

2) Issue in processing beverages nest, It found that many of the problems together (1) The problem of waste out of the nest. (2) The appropriateness of

the use of processed products, It found that Lack of modern production. The producers behind the needs of consumers. (3) Personnel, It found that Most members also lack knowledge of marketing. (4) Production costs are rising steadily. 5) Distribution channels are also less. And there are more competitors

3) The Guidelines to promote marketing, It found that (1) Advertising Participation by the public and other government agencies held, expo booth as OTOP. (2) Sales by sales staff to communicate information. The salesperson can recognize. And communicated to the customer in all aspects. (3) The promotion, customers who buy in large quantities, you can get a discount. The local store has been sold to service delivery and a special discount, the product has to taste Development of the product is different to its competitors. (4) Public Relations. The promotion through radio in indigenous communities in Phatthalung. (5) The Direct Marketing or marketing systems have interacted, make a relationship network with the same group of products to help its promote. (6) The marketing communications mix, as a way to sell online and through telephone etc.

Keywords: The Wisdom Of Processed Bird's Nest Beverage Products To Promote TheMarket, Community Enterprise Baan Peng- Ard

บทนำ

ผลิตผลรังนกเป็นสินค้าที่นำเงินตรามาให้กับผู้คนในพื้นที่ภาคใต้ และรัฐไทย เป็นจำนวนไม่น้อย ผลิตผลรังนกนับเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงในตลาดต่างประเทศ และทำกำไรให้กับผู้ประกอบการลงทุนอย่างง่ายดาย โดยอาศัยการลงทุนต่ำ แต่น่าแปลกที่ยังไม่มีผู้เข้าไปศึกษาเรื่องราวของผลิตผลรังนกเลย ว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในภาคใต้อย่างไร ดังนั้นเรื่องของผลิตผลรังนก จึงยังเป็นสินค้าเศรษฐกิจของภาคใต้ที่มีประวัติอันเร้นลับ และมีความน่าสนใจให้เข้าไปศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เรื่องของผลิตผลรังนกดูเหมือนจะเริ่มต้นเมื่อชาวจีนได้นำรังนกชนิดหนึ่งมาบริโภค โดยชาวจีนเชื่อว่ารังนกชนิดนี้มีสรรพคุณช่วยบำรุงร่างกาย ทำให้มีสุขภาพแข็งแรง

กระบวนการผลิตรังนกมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านที่ได้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ดร.กง หยุนชวง (Yun - Cheung Kong) ผู้เชี่ยวชาญด้านยา และสมุนไพรจีนของมหาวิทยาลัยจีนแห่งฮ่องกง ได้ศึกษาประวัติการบริโภคผลิตผลรังนกในประเทศจีน และค้นพบว่า ในสมัยราชวงศ์ถัง (คริสต์ศตวรรษที่ 7) มีชาวจีนเดินทางไปถ้ำน้ำอา (Niahcave) ในเกาะบอร์เนียว

นำเอาผลิตผลรังนกที่สามารถบริโภคได้เข้ามาในประเทศจีน ต่อมาในสมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368-1644) แม่ทัพจีนชื่อ เจิ้งโฮ (Cheng Ho) ได้นำกองทัพจีนเดินทางมายังดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึง 7 ครั้ง และได้รับคำสั่งให้นำผลิตผลทางธรรมชาติที่พบในดินแดนต่าง ๆ กลับไป ซึ่งดินแดนที่เจิ้ง นำทัพผ่านปรากฏว่ามีผลิตผลรังนกอีกแฉ่น และเป็นไปได้ว่า เจิ้งโฮ เป็นผู้นำตัวอย่างของผลิตผลรังนกที่บริโภคได้กลับไปถวายราชสำนักจีนด้วย จนมาถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 ได้ปรากฏตำราพิชัย ซึ่งอธิบายเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติของชายฝั่งฟูกเกี้ยน ซึ่งมีการเก็บผลิตผลรังนกเพื่อการค้า และมีการบันทึกถึงเรื่องราวดินแดนต่าง ๆ ที่มีผลิตผลรังนกนอกชายฝั่งทะเล หลังจากนั้นเรื่องราวของผลิตผลรังนกที่ปรากฏในเอกสารจีน ได้ถูกอธิบายในฐานะอาหารชั้นสูงที่มีสรรพคุณเป็นยาบำรุงกำลัง ซึ่งเป็นที่นิยมมากในราชสำนักจีน จนกระทั่งผลิตผลรังนกได้กลายเป็นอาหารที่บริโภคกันอย่างแพร่หลายในหมู่ชาวจีนผู้มีฐานะจนมาถึงปัจจุบัน (รัชดาพร ศรีภิบาล, 2542)

หลายพื้นที่ในประเทศไทยที่มีระบบนิเวศวิทยา อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยชุมชุมของนกนางแอ่น เช่น หมู่เกาะสี เกาะห้า เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีความสำคัญของอำเภอปากพะยูน เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ทำรังนกนางแอ่นกินรัง ซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นอย่างมากเป็นหมู่เกาะหินปูนอยู่ในทะเลสาบสงขลา รังนกที่นี้ถือว่าเป็นคุณภาพดีที่สุดในโลก เพราะนกที่กินอาหารที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากหมู่เกาะแห่งนี้ตั้งอยู่กลางทะเลสาบสามน้ำ คือ น้ำเค็ม น้ำจืด น้ำกร่อย ทำให้นกนางแอ่นสะอาด มีขนาดใหญ่ และมีคุณภาพ และเนื่องจากหมู่บ้านเพ็ญอาด เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพกรีดยางเป็นหลัก ช่วงเวลากลางวัน และในช่วงฤดูฝนจะมีเวลาว่างมาก อีกทั้งในเขตพื้นที่ของอำเภอปากพะยูนก็มีแหล่งที่มีรังนกนางแอ่นของเกาะสีเกาะห้าเป็นจำนวนมาก จึงเกิดการรวมตัวขึ้นเพื่อที่จะใช้ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อสุขภาพ จึงได้กำเนิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็ญอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูนจังหวัดพัทลุง

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง “รังนกนางแอ่น : ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็ญอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูนจังหวัดพัทลุง” เพื่อส่งเสริมการตลาด และสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็ญอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

2. เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง

3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง มีทั้งหมด จำนวน 40 คน แต่มีผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ มีเพียงจำนวน 8 คน ในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกศึกษาเพียง 8 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด จำนวน 1 คน รองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด จำนวน 1 คน และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด จำนวน 6 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้สนับสนุน และส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน นักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ตัวแทนจำหน่ายหลัก จำนวน 1 คน และผู้บริโภคจำนวน 1 คน

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

2.1 การสัมภาษณ์ (Interview) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีประเด็นคำถามที่กำหนดตามขอบเขตเนื้อหาการศึกษา และการสัมภาษณ์มีลักษณะการพูดคุยแบบธรรมชาติและเป็นกันเองตามเวลาความเหมาะสม และโอกาส โดยให้ผู้ตอบเล่าเรื่องต่าง ๆ ของตนเองตามประเด็นที่วางไว้อย่างยืดหยุ่น

2.2 การสังเกต (Observation) ได้ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง จะทำการสังเกตสภาพทั่วไป และเรียนรู้กระบวนการวิธีการทำเครื่องดื่มรังก เช่น วิธีการทำวัตถุดิบ เป็นต้น ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลในการบันทึกตามประเด็นที่กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สัมภาษณ์ในพื้นที่ในชุมชน และในกลุ่ม

3.2 สร้างความสัมพันธ์และการปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและผู้ในกลุ่ม

3.3 การเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลส่วนรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยการพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การหาข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผลแล้วพบว่า ขาดรายละเอียดข้อมูลบางส่วน ก็ได้ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมตลอดของการทำวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลหลัก และผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลรอง เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภอบางปะยูณ จังหวัดพัทลุง

1. วิธีการคัดเลือกวัตถุดิบในการทำเครื่องดื่มรังก พบว่า วิธีการคัดเลือกวัตถุดิบในการทำเครื่องดื่มรังก เลือกซื้อรังกที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อผู้บริโภค เลือกซื้อรังกที่สด สะอาด รังนกต้องไม่มีเชื้อรา ไม่มีกลิ่นขึ้น รังนกที่ไม่มีขนเยอะ ราคาไม่สูงเกินไป ในเกรดปานกลาง เพราะทางกลุ่มมีเงินหมุนเวียนน้อย ทางกลุ่มสามารถสู้ราคาได้ เลือกซื้อวัตถุดิบจากคนที่เชื่อถือได้ เลือกซื้อรังกกับเจ้าที่ซื้อเป็นประจำ เพราะบางครั้งจะได้มีส่วนลด หรือพูดต่อรองราคาได้ง่าย เลือกซื้อรังกที่อยู่ในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงมีค่าเดินทางไปซื้อไม่สูงมาก เลือกซื้อน้ำที่สะอาดมาใช้ในการผลิต เลือกซื้อเฉพาะน้ำตาลกรวดมาใช้ในการผลิต เครื่องดื่มรังก เพราะน้ำตาลกรวดจะมีประโยชน์ต่อร่างกาย

2. การเลือกซื้อแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พบว่า เลือกซื้อผลิตภัณฑ์รังกที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือชุมชนที่ใกล้เคียง เพราะในเขตพื้นที่อำเภอบางปะยูณ มีแหล่งรังกเป็นจำนวนมาก และมีคุณภาพ เพราะเป็นพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับทะเลสาบสงขลามิทั้ง น้ำเค็ม น้ำจืดน้ำกร่อย นกจึงมีแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ จึงทำให้นกมีคุณภาพ ทำให้นกขาวสะอาดมีขนาดใหญ่ เลือกซื้อจากทางบริษัทเพราะส่วนใหญ่รังกในอำเภอบางปะยูณทางบริษัทจะเป็นคนสัมปทานได้ เลือกซื้อรังกที่มีราคาไม่สูงเกินไปการต่อรองราคากันได้ และทางกลุ่มสามารถสู้ราคาได้ อยู่ในเกรดปานกลาง ถ้าซื้อรังกที่ราคาสูงเกินไปจะทำให้ทางกลุ่มขาดทุน ทางกลุ่มซื้อรังกอยู่ที่ราคา 19,000 บาทต่อหนึ่งกิโลกรัมมาใช้ในการผลิต และกลุ่มมีเงินหมุนเวียนน้อยที่ใช้ในการบริหาร เลือกซื้อจากคนที่เชื่อถือ ได้รู้จักกันมานานก่อน หรือมีคนแนะนำให้รู้จัก

3. หลักการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังก พบว่า มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ทุกคนมีหน้าที่ มีการวางแผนก่อนการดำเนินงานโดยสมาชิกมีส่วนร่วม สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีร่วมมือกันที่จะพัฒนากลุ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นกว่าคู่แข่งทางการตลาด ทางกลุ่มมีความมุ่งมั่นที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังกแท้เพื่อสุขภาพ ที่มีความอร่อย ปราศจากสิ่งเจือปน และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ให้เกิดความพึงพอใจในตัวสินค้าของกลุ่ม เป็นสินค้าที่มีคุณภาพผ่านการตรวจ ควบคุมทุกขั้นตอน ทางกลุ่มได้รับเครื่องหมายการันตีด้านคุณภาพสินค้าว่าปลอดภัยต่อผู้บริโภค และดีต่อสุขภาพ มีการกำหนดราคาที่เป็นธรรมไม่เอาเปรียบลูกค้า มีกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีระบบบัญชี มีวาระการประชุมทุกเดือน เพื่อนำแผนของข้อมูลข่าวสารความรู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่าง ๆ มีความพร้อมในขบวนการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าต้องมีความสด ใหม่ทุกครั้งให้แก่ผู้บริโภค

4. ขั้นตอนการทำเครื่องดื่มรังก พบว่า ขั้นตอนการทำเครื่องดื่มรังก นำรังกมาล้างให้สะอาดแล้วแช่รังกไว้ประมาณ 30 นาที ต่อจากนั้นนำไปล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง แล้วนำมาเลือกสิ่งเจือปนออก พอเลือกสิ่งเจือปนออกเสร็จนำมาล้างอีกครั้ง นำขวด และฝามาล้างแล้วล้าง เตรียมน้ำเชื่อมโดยการต้ม น้ำ แล้วใส่น้ำตาลกรวดลงไป รอจนน้ำเดือดได้ที่แล้วปิดไฟ ตั้งให้น้ำเชื่อมเย็น ต่อจากนั้นนำน้ำเชื่อมมากรอง พอกรองน้ำเชื่อมเสร็จ นำน้ำเชื่อมมาบรรจุใส่ขวดแล้วนำรังกใส่ตามลงไป ต่อจากนั้น ปิดฝาให้สนิท นำไปใส่ในหม้อนึ่งแรงดันฆ่าเชื้อนึ่งประมาณ 45 นาที เมื่อครบตามเวลานำขวดรังกที่เราตั้งใจเสร็จแล้วมาตั้งให้เย็น นำขวดรังกที่นึ่งเสร็จแล้วไปป้อนวันหมดอายุที่ขวดป้อนวันหมดอายุที่กล่องติดแสตมป์ที่ขวดรังก แล้ว Packing ใส่กล่องพร้อมจำหน่าย

ภาพที่ 1 แสดงรังกสำหรับทำผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 2 แสดงการล้างรังกนางแอ่น

ภาพที่ 3 แสดงการแช่รังนกนางแอ่น

ภาพที่ 4 แสดงการเลือกสิ่งเจือปนออกจาก
รังนก

ภาพที่ 5 แสดงรังนกที่เลือกสิ่งเจือปนออก
หมดแล้ว

ภาพที่ 6 แสดงการต้มรังนกนางแอ่น

ภาพที่ 7 แสดงการต้มน้ำเชื่อม

ภาพที่ 8 แสดงการบรรจุน้ำเชื่อมลงใน
ขวด

ภาพที่ 9 แสดงการบรรจุรังนกนางแอ่นลงในขวด

ภาพที่ 10 แสดงการนึ่งรังนกที่บรรจุลงขวดแล้ว

5. ขั้นตอนบรรจุภัณฑ์ พบว่า ขั้นตอนบรรจุภัณฑ์รังนก นำขวด และฝาปิดที่ใช้ในการบรรจุภัณฑ์นำมาล้างทำความสะอาด แล้วนำไปนึ่ง นำน้ำเชื่อม และรังนกที่เตรียมไว้มาบรรจุใส่ขวด ปิดฝาให้สนิทนำไปนึ่ง พอแห้งเสร็จ รอให้ขวดรังนกเย็น แล้วนำมาปั๊มวันหมดอายุที่ข้างขวด ติดแสตมป์บนฝาขวด แล้วนำกล่องที่ใช้ในการบรรจุรังนกมาปั๊มวันหมดอายุ แล้วพับกล่องจากนั้นเรียงขวดรังนกที่ปั๊มวันหมดอายุแล้วใส่กล่องนำถุงพลาสติก มาห่อหุ้มแล้วใช้ไดร์เป่า เป็นอันเสร็จเรียบร้อย พร้อมจำหน่าย และส่งให้แก่ลูกค้า

ภาพที่ 11 แสดงการปั๊มวันหมดอายุที่ขวดรังนก

ภาพที่ 12 แสดงการปั๊มวันหมดอายุที่กล่องบรรจุผลิตภัณฑ์รังนก

ภาพที่ 13 แสดงการติดแสตมป์ที่ขวดรังนก ภาพที่ 14 แสดงการบรรจุขวดรังนกใส่กล่อง

ตอนที่ 2 ปัญหาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังนกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลผาละมี อำเภอบางปะยูณจังหวัดพัทลุง

1. สภาพปัญหาในการผลิตเครื่องดื่มรังนก พบว่า ปัญหาเศษขยะที่ติดมากับรังนก ทำให้ใช้เวลานานในการเลือกทำความสะอาด สถานที่คับแคบ การมาทำงานไม่ตรงเวลาของผู้ผลิต เงินทุนน้อย ระยะเวลาในการเก็บรักษา วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตไม่ทันสมัย ปัญหาเรื่องเวลาผลิตอาจจะมีติดตกลงไปในขวดบ้าง แล้วต้องทำให้สินค้าถูกตีกลับมาตรวจสอบคุณภาพใหม่หมดทำให้ทางกลุ่มขาดทุน และรังนกที่ใช้ในการผลิตมีต้นทุนสูงใช้เงินลงทุนสูง

2. สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มรังนก พบว่า สถานที่ตั้งของกลุ่มในการผลิตคับแคบ ทำให้การผลิตไม่สะดวก เวล่านักเรียน หรือคนนอกเข้ามาศึกษาดูงานไม่มีพื้นที่ว่าง การมาทำงานของผู้ผลิตมาไม่ตรงเวลาพร้อมกัน ทำให้การผลิตช้า เงินทุนหมุนเวียนมีน้อย ระยะเวลาในการเก็บรักษาได้ไม่นาน วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตไม่ทันสมัย อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตมีไม่เพียงพอจึงทำให้การผลิตช้า ขาดเครื่องมือในการผลิต และไม่สามารถผลิตได้อย่างรวดเร็ว

3. สภาพปัญหาในด้านการตลาดของเครื่องดื่มรังนก พบว่า ปัญหาในด้านการตลาดของเครื่องดื่มรังนก บุคคลากรขาดความรู้ด้านการตลาด ไม่ค่อยมีเวลาในการหาตลาด อยู่นอกเส้นทางการท่องเที่ยว การสั่งซื้อลดลงเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจ ขาดความรู้ด้านภาษา ความไม่ซื่อสัตย์ของลูกค้าบางครั้งส่งของไปก่อน แรก ๆ โอนเงินมาให้ แต่พอช่วงหลังไม่โอนเงินมาให้ ทำให้ทางกลุ่มขาดทุนทำให้กลุ่มไม่ค่อยไว้วางใจกับลูกค้าคนอื่นด้วย ทางกลุ่มจึงมีมาตรการให้ลูกค้าโอนเงินมาก่อนทุกครั้งแล้วค่อยส่งสินค้าให้ มีคู่แข่งทาง

การตลาดเพิ่มมากขึ้น ช่องทางการจัดจำหน่ายยังมีน้อย ค่าขนส่งสินค้ามีราคาสูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตที่สูง การตลาดมีจำกัด

ตอนที่ 3 แนวทางส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลผาละมี อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร

1. แนวทางส่งเสริมด้านการโฆษณา พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ตามที่ต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น การออกบูทตามมหกรรมงาน OTOP เพื่อแนะนำสินค้าหรือชี้แจงให้ลูกค้าได้รู้จักสินค้า และรับรู้ถึงประโยชน์ของสินค้า ลงโฆษณาทางสื่อออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นทางไลน์ ทางเฟซบุ๊ก การติดต่อประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุในพื้นที่ หอกระจายข่าว เพื่อให้คนได้รู้ข้อมูล จะได้กระจายข่าว หรือบอกต่อ และการโฆษณาด้วยการบอกต่อปากต่อปาก

2. แนวทางส่งเสริมด้านการขายโดยใช้พนักงานขาย พบว่า การให้พนักงานขายติดต่อสื่อสารข้อมูล โดยให้พนักงานขายสามารถรับรู้ และสื่อสารต่อไปยังลูกค้าได้ทุกด้าน ส่วนมากสมาชิกของกลุ่มแผนกด้านการตลาดจะแนะนำผลิตภัณฑ์ให้ทดลองชิม เสนอตัวผลิตภัณฑ์เรื่องสรรพคุณของรังนกความแตกต่างระหว่างคู่แข่งว่ามีโดดเด่นอย่างไร หรือเอกลักษณ์ของตัวผลิตภัณฑ์ ถ่ายทอดข้อมูลรายละเอียดของสินค้า ตั้งแต่เริ่มขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย

3. แนวทางส่งเสริมด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า ส่งเสริมการขายโดยถ้าลูกค้า หรือผู้ที่ซื้อในปริมาณที่มาก ๆ ก็จะได้รับเป็นส่วนลด ถ้าหากร้านค้าในพื้นที่รับมาจำหน่ายจะมีบริการส่งให้ และลดราคาเป็นพิเศษ หากผู้บริโภคเก็บรวบรวมขวดเปล่าสามารถนำไปเป็นส่วนลดในการซื้อครั้งใหม่ได้ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตลอด ออกบูทตามงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เมื่อออกบูทแต่ละครั้งมีตัวผลิตภัณฑ์ให้ทดลองชิม และมีช่องทางให้ผู้ที่สนใจเป็นตัวแทนจำหน่ายติดต่อได้สะดวก และมีการชี้แจงรายละเอียดเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น พัฒนามาตรฐานให้มีคุณภาพสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ สามารถต่อสู้กับคู่แข่งทางการตลาดได้ พัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างกับคู่แข่ง พัฒนาผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ขึ้นมาตลอดเวลา ให้มีความหลากหลาย พัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ให้ดึงดูดผู้ที่สนใจ และตอบสนองความต้องการ

4. แนวทางส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยการออกบูทต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทางเฟซบุ๊ก ทางเพจเครื่องดื่มรังนกทองไทย ทางไลน์ ทางเว็บไซต์ ประชาสัมพันธ์โดยใช้ใบโบรชัวร์ นามบัตร มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุชุมชนท้องถิ่น มีประชาสัมพันธ์ด้วยการบอกต่อกันปากต่อปาก ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจในเรื่องของประโยชน์ และคุณภาพสินค้าว่ามีสารอาหารอะไรบ้าง แล้วติดต่อ

ร่างกายอย่างไร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตรวมไปถึงแหล่งวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิตจนเสร็จ การพัฒนาตัวสินค้าตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านการบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยสวยงามดึงดูดผู้บริโภค

5. แนวทางส่งเสริมด้านการตลาดทางตรง พบว่า สร้างความสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายกับกลุ่มที่ทำผลิตภัณฑ์เหมือนกันเพื่อเป็นการช่วยกันโปรโมทสินค้าและการเข้าหากลุ่มลูกค้า โดยการออกบูทตามงานต่าง ๆ ตลอดจนร้านตัวแทนจำหน่าย หรือจุดจำหน่ายต่าง ๆ ติดต่อกับลูกค้าทางร้านโดยตรง พร้อมเบิกเงินสด และยอมรับเมื่อสินค้าได้รับความชำรุด หรือเสียหาย ติดต่อนหน่วยงานราชการ หรือเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ หรืออาหารว่างในการจัดประชุม อบรมต่าง ๆ ในราคาพิเศษ มีการจำหน่ายสินค้าผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางเฟซบุ๊ก โดยการไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง สมาชิกในกลุ่มช่วยกันหากลุ่มลูกค้า โดยการบอกต่อกันปากต่อปากให้สมาชิกเข้าไปจำหน่ายเองในราคาลดพิเศษ ให้สมาชิกหาลูกค้าที่ซื้อไปบริโภคเองในพื้นที่ หรือพื้นที่ข้างเคียง

6. แนวทางส่งเสริมด้านการติดต่อสื่อสารทางการตลาดแบบประสมประสาน พบว่า การใช้วิธีการขายทางออนไลน์ คือ การเข้าหากลุ่มลูกค้าผ่านทางโซเชียลเซียในการสั่งซื้อ ติดต่อบริษัทผ่านทางโทรศัพท์ ติดต่องานสั่งซื้อสินค้าผ่านทางเฟซบุ๊ก และเว็บไซต์ ทางเพจของเครื่องดื่มรังนกทองไทย และโปรโมทสินค้าตัวผลิตภัณฑ์ อีกทั้งมีการเข้าหากลุ่มลูกค้าโดยการออกงาน OTOP ติดต่อแหล่งวางผลิตภัณฑ์ตามร้านค้าต่าง ๆ ตามแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง และห้างสรรพสินค้า เพื่อวางจำหน่ายสินค้า และมีการสร้างเครือข่ายในทางตลาด

ภาพที่ 15 แสดงการใช้ไดร์เป่าผมเป่าหุ้มพลาสติก เพื่อเตรียมจำหน่าย

ภาพที่ 16 แสดงการออกบูทการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์รังนกนางแอ่น

อภิปรายผล

1. ภูมิปัญญาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูนจังหวัดพัทลุง พบว่า ทั้งวิธีการคัดเลือกวัตถุดิบ แหล่งที่มาของวัตถุดิบ หลักการแปรรูป ขั้นตอนการทำ และการบรรจุภัณฑ์ ล้วนแต่เน้นกระบวนการผลิตที่เน้นความสะอาด ไม่มีสิ่งปนเปื้อน ใช้น้ำที่สะอาดในการผลิต มีการทำงานกันอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงมีการนำไปบรรจุกล่อง และติดฉลากเพื่อรอการจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนฤมล พิมพ์จันทร์ (นฤมล พิมพ์จันทร์, 2555) ได้กล่าวว่า คุณภาพวัตถุดิบเป็นหัวใจสำคัญต่อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีคุณภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค จะต้องทำความเข้าใจถึงแหล่งที่มาที่มีคุณภาพ การเสื่อมเสียตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ การเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ

2. ปัญหาในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มรังกเพื่อส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูนจังหวัดพัทลุง พบว่า มีปัญหาในการผลิตเครื่องดื่มรังก ปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ และปัญหาในด้านการตลาด ได้แก่ ปัญหาขยะที่ติดมากับรังก แรงงานไม่พร้อม ขาดเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันสมัย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการตลาด และมีคู่แข่งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุดม ศรีสวัสดิ์ (อุดม ศรีสวัสดิ์, 2554) ได้กล่าวว่า การขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้า และบริการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงิน การจะผลิตสินค้าต่าง ๆ ย่อมมีคู่แข่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคู่แข่งภายในประเทศ และต่างประเทศ

3. แนวทางส่งเสริมการตลาด กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง พบว่า มีการส่งเสริมด้านการโฆษณา โดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การตลาดทางตรง และการติดต่อสื่อสารทางการตลาดแบบประสมประสาน โดยมีการโฆษณาผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบเสียงตามสาย ทางออนไลน์ เอกสารประชาสัมพันธ์ วิทยู มีการทดลองชิม ถ่ายทอดข้อมูลรายละเอียดของการผลิต รวมไปถึงการออกบูธ การออกพบลูกค้า และการเพิ่มแหล่งจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไชมอน โชติอนันต์ (ไชมอน โชติอนันต์, 2559) ได้กล่าวว่า การทำการตลาดไปสู่กลุ่มผู้บริโภคโดยตรง โดยอาศัยสื่อใดสื่อหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภค หรือกลุ่มเป้าหมายให้โอกาสในการตอบกลับ อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนาฐานข้อมูลของลูกค้าขึ้นมาด้วยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพราะเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ขายสินค้ากับ

ผู้ซื้อสินค้าโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา การโฆษณาในโรงภาพยนตร์ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรมีการขยายสถานที่ให้กว้างขึ้น ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์บางชนิดให้ทันสมัย เลือกใช้บรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับลักษณะสินค้า และบนบรรจุภัณฑ์ควรระบุอย่างชัดเจนถึงวิธีการในการเก็บรักษาสินค้า และควรส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมที่มีประโยชน์ให้แก่คนในชุมชน

1.2 ควรมีการขยายตลาดในการวางจำหน่ายสินค้า และแสดงสินค้าในงานมหกรรมจำหน่ายสินค้าช่วงเทศกาล และงานประจำปีให้มากขึ้น และส่งเสริมให้มีการพัฒนาและต่อยอดในการผลิตเครื่องตีมรังกให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน และคนในชุมชน

1.3 ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนในชุมชน และสนับสนุนให้เยาวชนในชุมชนที่ว่างงาน หรืออยากมีอาชีพเสริมสร้างรายได้เข้ามาร่วมทำงานกับกลุ่มผลิตเครื่องตีมรังกนางแอ่น

1.4 ควรมีการจัดหาแหล่งรองรับผลิตภัณฑ์ให้กับทางกลุ่ม เช่น หน่วยงานราชการภายในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง เมื่อมีการประชุม อบรมต่าง ๆ ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากทางกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องตีมรังก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง”

2.2 ควรศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องตีมรังก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเพ็งอาด หมู่ที่ 11 ตำบลฝาละมี อำเภopakพะยูน จังหวัดพัทลุง”

เอกสารอ้างอิง

ไชมอน โชติอนันต์. (2559). *การวางแผนกลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น.

นฤมล พิมพ์จันทร์. (2555). *การแปรรูปผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.

รัชดาพร ศรีภิบาล. (2542). *การค้าทางเรือในกลุ่มทะเลสาบสงขลา*. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อุดม ศรีสวัสดิ์. (2554). *กลยุทธ์สื่อสารการตลาดแบบครบวงจร*. กรุงเทพมหานคร: ทิปปังพอยท์.

ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครศรีธรรมราช

A STUDY ON QUALITY OF LIFE PROMOTION ACTIVITIES FOR THE ELDERS ON ELDERLY CLUB, LAK CHANG SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, CHANG KLANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระเศวตฉัตร กิตติปัญญา

สมบุญ บุญฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ลัญจกร นิลกาญจน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครศรีธรรมราช เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพกับผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้างโดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา บรรยายข้อมูลตามสภาพจริง

ผลการวิจัยพบว่า

1) ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านจิตใจ ส่วนด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด กิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การรักษาป้องกันและการดูแลสุขภาพ (2) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เช่น การสวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมแห่เทียนพรรษา 9 วัด โครงการทัศนศึกษา และพัฒนาจิต กิจกรรมอวยพรวันเกิดและวันผู้สูงอายุแห่งชาติ (3) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ

ชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเพื่อนเยี่ยมเพื่อน กิจกรรมฌาปนกิจสงเคราะห์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุและการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน (4) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม เช่น การแนะนำและให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

2) ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง คือ สถานที่คับแคบ ชมรมไม่มีสถานที่ที่เป็นของตนเอง สมาชิกมีปัญหาสุขภาพ และไม่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากติดปัญหาด้านการเดินทาง และขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่สร้างรายได้ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ชมรมควรมีสถานที่ตั้งเป็นของตนเอง ควรจัดรถรับ-ส่งสมาชิกในการมาเข้าร่วมกิจกรรมประจำเดือน ควรหาแหล่งสนับสนุนความรู้และเงินทุนจากเอกชนเพิ่มนอกเหนือจากงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

คำสำคัญ: กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ, ชมรมผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1) to study on quality of life promotion activities for the elders on elderly club, Lak Chang sub-district municipality, Chang Klang district, Nakhon Si Thammarat province. 2) To Study the suggestion on problem and resolution for quality of life promotion activities for the elders on elderly club, Lak Chang sub-district municipality, Chang Klang district, Nakhon Si Thammarat province. Collection of data as quality and quantity from elders who are the member of elderly club in Lak Chang sub-district municipality by questionnaire and focus group, data analysis of quantity research with percentage, mean and standard deviation, data analysis of qualitative research with descriptive analysis as reality condition.

The findings were as follows:

1) The elderly club has arranged activities for quality of life promotion by overview was at moderate level when considered in each aspect from more to less found that the aspect of physical was the highest mean and followed up the aspect of social relationships and psychological but the aspect of environment was the lowest mean. The activities of elderly club composed of (1) activities for life quality promotion in physical domain i.e. exercise, medical check-up, awareness of disease (protection and curation) (2) activities for life quality promotion in psychological domain i.e. praying, meditation, candle cycling in nine temples, study tour and mind development, birthday greeting and

national day for elderly (3) activities for life quality promotion in social relationships domain i.e. entertainment, friends visit friends funeral fund activity, changing idea with networking of elderly club and community participation (4) activities for life quality promotion in environment domain i.e. to advise and awareness in varieties etc.

2) The problem in arrangement of activities of elderly club, Lak Chang sub-district municipality i.e. narrow of place, no place for settlement, health problem of member and not participate in activities because of traveling problem and lack of budget for arrangement of activities which can be benefits. The resolution; the club should have own place, to have car for picking up members to participate in activities in monthly, there should have more support for knowledge and private fund sector over than government sector.

Keywords: Activities For Life Quality Promotion, Elders, Elderly Club

บทนำ

ปัจจุบันชมรมผู้สูงอายุมีบทบาทอย่างมากในการเป็นศูนย์กลางให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในชมรม เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เนื่องจากการทำกิจกรรมจะเป็นการสร้างคุณค่าในตนให้กับผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในชีวิต การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชมรมจัดขึ้น จะทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสดำเนินการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในวัยเดียวกันซึ่งจะช่วยให้จิตใจของผู้สูงอายุเบิกบาน สร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2553) อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเห็นประโยชน์และความสำคัญในการดูแลสุขภาพมากขึ้น มีผลดีต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ นอกจากนี้การทำกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุยังก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคมอีกด้วย

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้างจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2548 และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับภาคีเครือข่าย มาเป็นเวลากว่า 12 ปี เนื่องจากการดำเนินการกิจกรรมถือเป็นหัวใจของชมรมผู้สูงอายุ (บรรลุ ศิริพานิช, 2543) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้างอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมของชมรม อันจะนำไปสู่การเป็นชมรมผู้สูงอายุเข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 125 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 1 ครั้งในระยะเวลา 3 เดือน จำนวน 65 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกตกิจกรรม และการสนทนากลุ่ม กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และบรรยายข้อมูลตามสภาพจริง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 83.08 มีอายุ 60 – 69 ปี ร้อยละ 52.31 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 52.31 อาศัยอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 84.62 มีการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 75.38 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 44.62 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 64.62 ซึ่งโรคประจำตัวที่ผู้สูงอายุป่วยมากที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.51$) และด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.31$) ส่วนด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.26$)

การศึกษาเชิงคุณภาพให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง ดังนี้ (1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การรักษา

ป้องกันและการดูแลสุขภาพ (2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เช่น การสวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมแห่เทียนพรรษา 9 วัด โครงการทัศนศึกษาและพัฒนาจิต กิจกรรมวันเกิดและวันผู้สูงอายุแห่งชาติ (3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น กิจกรรมสังสรรค์ นันทนาการ กิจกรรมเพื่อนเยี่ยมเพื่อน กิจกรรมฌาปนกิจสงเคราะห์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับชุมชน (4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม เช่น การแนะนำและให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้เรื่องสิทธิด้านต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง ได้แก่ (1) ด้านสถานที่ สถานที่จัดกิจกรรมประจำเดือนของชมรม เป็นอาคารแพทย์แผนไทย ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหลักช้าง มีความคับแคบ ทำให้ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายบางประเภท เช่น รำไม้พลอง เพราะบางครั้งสมาชิกเกิดการกระทบกระทั่งกัน ทำให้เกิดความเกรงใจซึ่งกันและกัน แล้วหยุดทำกิจกรรม พื้นที่จัดกิจกรรมจึงต้องมีพื้นที่กว้างกว่านี้ (2) ด้านสมาชิกชมรม สมาชิกมีปัญหาสุขภาพ และการไม่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากติดปัญหาด้านการเดินทาง นอกจากนี้สมาชิกบางท่านยังมีภาระในการดูแลหลาน และภาระเรื่องการทำมาหากิน (3) ด้านงบประมาณ ขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและเสริมรายได้ และ (4) ด้านการมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุในชุมชนไม่เข้าใจจุดประสงค์ของชมรม ทำให้ไม่มาเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง คือ (1) ชมรมควรมีสถานที่ดำเนินกิจกรรมเป็นของตนเอง สถานที่จัดกิจกรรมควรกว้างขวาง สะดวก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ (2) ควรจัดรถรับ-ส่งสมาชิกในการมาเข้าร่วมกิจกรรมประจำเดือน (3) ควรหาแหล่งสนับสนุนความรู้ และเงินทุนจากเอกชนเพิ่มนอกเหนือจากสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง (4) ควรมีการชี้แจง และทำความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของชมรม รวมถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และควรส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ ชักชวนสมาชิกใหม่ให้มาเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัย พบว่า ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านจิตใจ ส่วนด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ทั้งนี้เนื่องจากชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง จัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของ รพ.สต. บ้านหลักช้าง กิจกรรมหลักของชมรมจึงเป็นกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ชมรมผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชมรมที่จัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ เป็นแหล่งพบปะทำกิจกรรมร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านสุขภาพกายและจิตใจ ซึ่งชมรมผู้สูงอายุที่ศึกษาให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางร่างกายมากกว่าจิตใจ

กิจกรรมที่ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้างจัดขึ้น ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การรักษาป้องกัน และการดูแลสุขภาพ (2) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เช่น การสวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมแห่เทียนพรรษา 9 วัด โครงการทัศนศึกษาและพัฒนาจิต การให้ความรู้ด้านการจัดการความเครียด การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมและการดูแลสุขภาพจิต การตรวจคัดกรองภาวะซึมเศร้าและคัดกรองสมองเสื่อม กิจกรรมวันเกิดและวันผู้สูงอายุแห่งชาติ (3) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น กิจกรรมสังสรรค์ นันทนาการ การร้องเพลง เล่นเกมส์ การทำกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้แสดงออก กิจกรรมเพื่อนเยี่ยมเพื่อน เป็นกิจกรรมการเยี่ยมเยียนสมาชิกและผู้สูงอายุในชุมชนที่เจ็บป่วย กิจกรรมฌาปนกิจสงเคราะห์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับชุมชน (4) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม เช่น การแนะนำและให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้เรื่องสิทธิด้านต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ให้กับสมาชิก กิจกรรมทั้งหมดที่ชมรม

จัดให้กับผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดีขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชนาภา ขำสุวรรณ, 2550) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า กระบวนการจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา ประกอบด้วยกิจการที่สำคัญ 4 ประการ คือ กิจการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดีขึ้น กิจการเพื่อสาธารณกุศลที่มีประโยชน์ต่อสังคม กิจการสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุในภาคใต้ในการช่วยเหลือสมาชิกของชมรมและกิจการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนศิลปกรรมอันดีของสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อรุณี สุวรรณชาติ, 2557) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบล หนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า สภาพการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น มีกิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นและดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จำนวน 7 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแก่สมาชิก (2) กิจกรรมเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วย (3) กิจกรรมออกกำลังกาย (4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก (5) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ (6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา (7) กิจกรรมดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบล หลักช้าง ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของชมรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่ มีความคับแคบ ชมรมไม่มีสถานที่ตั้งเป็นของตนเอง สถานที่จัดกิจกรรมประจำเดือนของชมรม เป็นอาคารแพทย์แผนไทย ของ รพ.สต. บ้านหลักช้าง สถานที่มีความคับแคบ ทำให้ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายบางประเภท เช่น รำไม้พลอง เพราะบางครั้งสมาชิกเกิดการกระทบกระทั่งกัน ทำให้เกิดความเกรงใจซึ่งกันและกัน แล้วหยุดทำกิจกรรม พื้นที่จัดกิจกรรมจึงต้องมีพื้นที่กว้างกว่านี้ นอกจากนี้หากสมาชิกทั้งหมดของชมรมมารวมตัวกัน สถานที่ก็จะไม่เพียงพอสำหรับการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านสถานที่ตั้งของชมรมที่มีความคับแคบและการใช้บ้านประธานเป็นสถานที่ตั้ง ทำให้สมาชิกเกิดความเกรงใจ นอกจากนี้ การที่บางชมรมไม่มีที่ตั้งชัดเจน ทำให้หน่วยงานภายนอกไม่สามารถติดต่อกับชมรมได้ 2) ด้านสมาชิกชมรม สมาชิกมีปัญหาสุขภาพ และการไม่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากติดปัญหาด้านการเดินทาง นอกจากนี้สมาชิกบางท่านยังมีภาระในการดูแลหลาน และภาระเรื่องการทำมาหากิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทวีป สมักรการไถ, 2551) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า

ปัญหา อุปสรรค ได้แก่ ผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมน้อยเพราะมีปัญหาเรื่องพาหนะ อายุมาก ภาระงานที่ทำ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2555) ได้วิจัยเรื่องลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ด้านสมาชิกชมรม ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลักคือ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ความยากจน ภาวะสุขภาพ และการไม่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากติดปัญหาด้านการเดินทาง ในขณะที่บางรายรู้สึกว่าจะไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างที่ตั้งใจไว้ 3) ด้านงบประมาณ ขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและเสริมรายได้ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของชมรมโดยส่วนใหญ่เป็นงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลหลักช้าง ซึ่งเป็นงบประมาณที่ให้การสนับสนุนเฉพาะเรื่องการส่งเสริมกิจการด้านสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ด้านงบประมาณ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความไม่พอเพียงของงบประมาณโดยจำแนกเป็น ความไม่พอเพียงของงบประมาณ และขาดงบประมาณในการดำเนินงาน เนื่องจากการไม่แสวงหาแหล่งเงินทุนมาทำกิจกรรม ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดของ พงษ์ศิริ ปรรณานัติ และ ปฎิญา สัตตอเก็ด (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2555) ที่กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุไว้ว่า ประธานและคณะกรรมการชมรม ควรมีการแสวงหาแหล่งทุนภายนอก และแหล่งทุนในพื้นที่ มาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุในชุมชนไม่เข้าใจจุดประสงค์ของชมรม ทำให้ไม่มาเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม โดยผู้สูงอายุบางรายรู้สึกว่าจะไม่ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ก็ยังมีผู้สูงอายุบางคนถามถึงการทำกิจกรรมของชมรม และอยากมาเข้าร่วมกิจกรรม แต่ก็ยังไม่เคยมาเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมเลย เนื่องจากไม่มีใครอธิบายหรือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ของชมรมให้กับผู้สูงอายุในชุมชนฟัง ซึ่งอุดมการณ์ของชมรมผู้สูงอายุ คือ “ชมรมผู้สูงอายุ เป็นชมรมของผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนที่รวมตัวกันตั้งขึ้นมา แล้วดำเนินกิจกรรมของชมรมโดยผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทุกด้าน หรือตามความสามารถของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ นั้น และเพื่อสังคมโดยรวม”

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง ผลการวิจัย พบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้ 1) ชมรมควรมีสถานที่ดำเนินกิจกรรมเป็นของตนเอง สถานที่จัดกิจกรรมควรกว้างขวาง สะดวก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลหลักช้างควรให้การช่วยเหลือ และควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุขึ้นภายในชุมชน เพื่อเป็นศูนย์รวมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลักการสร้างชมรมผู้สูงอายุให้เข้มแข็งและยั่งยืนของ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ที่ว่า ชมรมผู้สูงอายุจะต้องมีสถานที่ตั้งที่มั่นคงถาวรเป็นของตนเอง และมีป้ายชื่อชมรม 2) ควรจัดรถรับ-ส่งสมาชิกในการมาเข้าร่วมกิจกรรมประจำเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทวีป สมัคร

การใด, 2551) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ผู้บริหารชมรม มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดสรรรับ-ส่งผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วม กิจกรรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนชมรมอย่างเต็มรูปแบบ 3) ควรหาแหล่ง สนับสนุนความรู้ และเงินทุนจากเอกชนเพิ่มนอกเหนือจากงบสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ (ปานหทัย ปานสิทธิ์, 2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบและการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ในอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง พบว่า งบประมาณมีจำนวนจำกัด จึงได้หาแนวทางแก้ไข คือ หาแหล่งเงินทุนจากเอกชนเพิ่มนอกเหนือจากหน่วยงานของรัฐ และจัดทำโครงการเพิ่มหรือ เขียนโครงการของงบประมาณสนับสนุนจากหลายๆ หน่วยงาน 4) ควรมีการชี้แจง และทำความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของชมรม รวมถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิก ควรส่งเสริมให้ สมาชิกมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และชักชวนสมาชิกใหม่ให้มาเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมเพิ่ม มากขึ้น โดยผู้นำของชมรมจะต้องแสดงบทบาทของตนเองให้ชัดเจน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา ขำสุวรรณ 12 ที่ได้ วิจัยเรื่อง การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัด สงขลา พบว่า ปัจจัยด้านผู้นำชมรมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการกิจการชมรม เพราะ ผู้นำเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิก ในด้านความเสียสละ ความน่าเชื่อถือ ความมี เหตุผล ความมีศีลธรรม มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิก และได้รับการตอบรับจาก สมาชิกในทุกด้านๆ ส่งผลให้สมาชิกได้มีการเรียนรู้และการปฏิบัติตามตลอดจนมีจิตสำนึกใน การมีส่วนร่วมในชมรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การมีจิตสำนึกในความสามัคคีโดย พร้อมเพรียง มีผลงานเป็นที่ปรากฏแก่สาธารณชนและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งผลให้ชมรมเจริญก้าวหน้าและบรรลุจุดประสงค์ของชมรม

สรุป

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้างจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหลักช้าง กิจกรรมของชมรมประกอบด้วย กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม กิจกรรมการเยี่ยมเยียนสมาชิก กิจกรรมทัศนศึกษา และกิจกรรมฌาปนกิจ สงเคราะห์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสภาพแวดล้อม การดำเนินงานด้านกิจกรรมของชมรมก็สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกชมรมได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในวัยเดียวกันซึ่งจะช่วยให้จิตใจของผู้สูงอายุเบิกบาน สร้าง กำลังใจในการดำเนินชีวิต ส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งความสอดคล้องกับทฤษฎี

กิจกรรมที่มีความเชื่อว่าการที่ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้ผู้สูงอายุมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมีความหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักช้าง ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของชมรมและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกอย่างชัดเจน และควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง ควรแสวงหาแหล่งสนับสนุนความรู้ และผู้มีความรู้เฉพาะด้าน หรือภูมิปัญญาต่าง ๆ ในชุมชนมาเป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรม เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะต่อเทศบาลตำบลหลักช้าง ควรเข้าไปช่วยเหลือชมรมผู้สูงอายุในแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการดำเนินงานของชมรม และให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ชมรมผู้สูงอายุ รวมถึงให้การสนับสนุนภารกิจการออกเยี่ยมและให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษากับสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลหลักช้างถึงความคาดหวังต่อชมรมผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วม และความต้องการของสมาชิก และควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งในอนาคตอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานผู้สูงอายุต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.

(2553). *การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุแบบบูรณาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศิริชัยการพิมพ์ จำกัด .

ชนาภา ขำสุวรรณ. (2550). การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา*. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ทวีป สมัครการไธ. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอุทัยธานี. ใน *วิทยานิพนธ์สาทรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บรรลุ ศิริพานิช. (2543). *ผู้สูงอายุไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.

ปานหทัย ปานสิทธิ์. (2554). รูปแบบและการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ. (2555). “ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ”. ใน รายงานวิจัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรุณี สุวรรณชาติ. (2557). การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองแห่น อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการสุขภาพ. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

**แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**

**AN APPROACH TO THE DEVELOPMENT THE STUDENT SUPPORT
SYSTEM ACCORDING TO THE BRAHMAVIHARA UNDER NAKHON SI
THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

สุลาลัย ทองดี

ธีระพงษ์ สมหาใหญ่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บุญเลิศ วีระพรกานต์

โรงเรียนวัดขั้วช่วย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 3) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .751 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนเปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน การเข้าร่วมอบรมระบบดูแล

ช่วยเหลือ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือด้านการคัดกรองนักเรียน โดยเฉพาะในประเด็นการนำผลไปใช้ในการดูแลนักเรียนต้องเป็นเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจให้การช่วยเหลือ

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, หลักพรหมวิหาร 4

ABSTRACT

The objectives of research were of follows (1) to study the development the student support system according to the Brahmvihara under Nakhon sithammarat primary educational service area Office 2 (2) to compare operations the development the student support system according to the Brahmvihara under Nakhon sithammarat primary educational service area Office 2 (3) to study operational guideline place of education under Nakhon sithammarat primary educational service area Office2 by study with sample group is school administrators academic teacher, guidance teacher, responsible teacher of the student support system under Nakhon sit hammarat primary educational service area Office 2 of 2017 about 400 people used questionnaire to analysis and find the frequency, percent, average, standard deviation. Compare with test hypothesis and analyze the one way ANOVA. Use different to compare give “Least Significant Different” Summary information, barriers and suggestion.

Keywords: Student Support System, The Brahmvihara

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553) และ มาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะ ในการ

ประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกไร้พรมแดนหรือที่เรียกว่า กระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ของโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมไทย ตั้งแต่ระดับครอบครัวที่ไม่มีเวลาดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด เด็กเยาวชนขาดความอบอุ่น ขาดคนเอาใจใส่ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาครอบครัวและสังคมได้ง่ายการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนเหล่านี้ให้สามารถฝ่ากระแสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ซึ่งมีอิทธิพลอย่างรุนแรงต่อการสร้างค่านิยมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของพวกเขาจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคคลผู้ใกล้ชิดที่เข้าใจธรรมชาติ ทัศนคติและความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างลึกซึ้งระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและมีการประสานความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับครูเกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียนเพื่อส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (ผล พรหมทอง, 2555)

สรุปเพราะว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จะได้ดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อสนองนโยบายของสำนักงานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ที่มุ่งพัฒนาเพื่อให้ได้โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของชุมชน โดยได้นำกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายวิชาการ ครูฝ่ายแนะแนวและครูผู้รับผิดชอบโครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 อำเภอ 202 โรงเรียนรวมจำนวน 2,088 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จากผล การศึกษาพบว่า ความคิดเห็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือตามหลักพรหมวิหาร 4 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือตามหลักพรหม วิหาร 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหม วิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการ ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน การ เข้าร่วมอบรมระบบดูแลช่วยเหลือ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือด้านการคัดกรอง นักเรียน โดยเฉพาะในประเด็นการนำผลไปใช้ในการดูแลนักเรียนต้องเป็นเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจให้การช่วยเหลือ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยที่มีการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ย โดยรวมมีระดับอยู่ที่มาก คือด้าน การส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ส่วนด้าน การคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารงานให้พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างมีความสุขตลอดชีวิตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้หลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ ควบคู่กับการบริหารงานที่ส่งผลให้คุณภาพในการจัดการศึกษาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ (จักรี โพธิ์สำนึก, 2550) ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ ปัญหาในการ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 จำแนกตามสถานะภาพ พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารกับครู มีความรู้ประสบการณ์งานที่ปฏิบัติแตกต่างกัน ผู้บริหารมีหน้าที่หลักในการบริหารแต่ครูมีหน้าที่หลักคือการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ประเสริฐ สอนจันทร์, 2553) ได้ศึกษาการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน โดย ภาพรวมและรายได้ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม แตกต่างกันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย การสะสม

ประสบการณ์ไม่เท่ากัน ความรู้ที่มีหรือทัศนคติจึงไม่ใกล้เคียงกัน ความคิดเห็นจึงต่างกันได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (วีรพงษ์ เจริญไชย, 2554) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานทั้ง 5 ด้านโดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่าง

2.3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะว่า ขนาดโรงเรียนต่างก็มีขอบข่ายงานหลักหรือภารกิจที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเหมือนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สุภาพ อัยยะ, 2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

2.4 จำแนกตามการเข้าร่วมอบรม พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่าการอบรมแต่ละครั้ง แต่ละเรื่องจะมากหรือน้อยครั้ง ก็จะไปในทำนองเดียวกัน ทัศนคติก็ใกล้เคียงกันทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (นริศรา จูแย้ม, 2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา นักเรียน รองลงมาคือ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการป้องกันช่วยเหลือ และการแก้ปัญหา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์การเข้าอบรม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร พบว่าหากผู้บริหาร ครู มีภาวะด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 จะทำให้คุณภาพในการปฏิบัติงานของครู เป็นที่ยอมรับ และต้องดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม มีความชัดเจน โดยการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ

2. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 และด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ไม่แตกต่างกัน

สรุป

จากการศึกษาเอกสารพบว่า จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1. สรุปผลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร พบว่าหากผู้บริหาร ครู มีภาวะด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 จะทำให้คุณภาพในการปฏิบัติงานของครู เป็นที่ยอมรับ และต้องดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม มีความชัดเจน โดยการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ

2. สรุปผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านการส่งต่อตามหลักพรหมวิหาร 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 และด้านการคัดกรองนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาใช้ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในการคัดกรองนักเรียนเป็นวิธีการและกระบวนการที่ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการโดยใช้ข้อมูลเป็นรายบุคคลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่งแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันที่สุด และครูต้องเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียน เป็นความลับ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจให้ การช่วยเหลือ

2. ผู้บริหารควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ให้แก่ครูนอกจากนี้ ควรจัดหางบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ให้แก่ครูที่ปรึกษาและ ติดตามผลการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรมีการทำการวิจัย ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช

1.2 ควรทำการวิจัยเพื่อ ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบที่มงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช

1.3 ควรทำการวิจัยเพื่อ ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

จักรี โพธิ์สำนัก. (2550). ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- นริศรา จูแย้ม. (2555). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประเสริฐ สวนจันทร์. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)*.
- วีรพงษ์ เจริญไชย. (2554). สภาพปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุภาพ อัยยะ. (2552). “สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1”. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ

วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านพระพุทธศาสนา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกวัด ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา กำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ

1) บทความพิเศษ (Special Articles) บทความพิเศษทางวิชาการ ที่นำเสนอองค์ความรู้ทางวิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการใน วงการวิชาการ หรือวิชาชีพ

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์วิจารณ์ หรือเสนอแนวคิดใหม่ จากพื้นฐานทางวิชาการที่ได้เรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ที่มีประโยชน์แก่คนทั่วไป

3) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่มีการค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการนำวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ บทความวิจัยมีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมติฐานหรือมีการกำหนด ปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุผล โดยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดแน่นอน มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณาวิเคราะห์ ตีความและสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์

4) บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำราหนังสือ และ วารสารใหม่ หรือจากประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น

5) ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 6 - 12 หน้ากระดาษ A4 หรือ B5 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK เท่านั้น ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่างพิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุนุฒิการศึกษาสูงสุด พร้อมระบุตำแหน่งทางวิชาการพิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยเอียงมาทางด้านขวา และให้ตัวเลขเป็นตัวยกท้ายชื่อผู้เขียนเพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการและชื่อหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำต่อบทคัดย่อ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น(ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด และสั้น

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยกรอบแนวคิด และระบุวัตถุประสงค์การวิจัย

3) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการ ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การ วิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

5) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6) สรุป (Conclusion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำ ผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

7) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถ เท่านั้น

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์ หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) ข้อเสนอแนะ (Suggestion)
- 6) เอกสารอ้างอิง (Reference) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง ของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้อง ของ การอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการ อ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะ ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

1. การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตาม รูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้

วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และเจ้าของบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

- 1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์เล่มที่ชื่อเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระไตรปิฎกภาษาไทย/15/16/282-283), (พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล/16/256-320)
- 2) ผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างชื่อผู้แต่งเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง เช่น (พระมหาสุทิตย์ อาภากร, 2554)
- 3) ผู้แต่งสองรายให้อ้างชื่อของผู้แต่งสองรายเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระมหาสุทิตย์อาภากร และเชมณัฐ อินทรสุวรรณ, 2553) หากมีเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 รายการให้ใช้เครื่องหมายอัมภาค (;) คั่นระหว่างรายการอ้างอิงเช่น (พระธรรมโกศาจารย์ประยูรธมมจิตโต, 2548; พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2554)
- 4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกเว้นวรรคหนึ่งครั้งเพิ่มคำว่าและคณะเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระเทพโสภณ, ประยูร ธมฺมจิตโตและคณะ, 2548)
- 5) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยัญชนะตัวแรกของชื่อผู้แต่งเช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

- 1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Keown, 2003)
- 2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งสองราย เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Hersey & Blanchard, 2000) และให้ใช้เครื่องหมาย อัมภาค (;) คั่นกลางระหว่างเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 เอกสาร เช่น (Keown, 2003 ; Hersey & Blanchard, 2000)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al, ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง (Kaiser et al., 2008)
- 4) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงชื่อผู้แต่ง

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิมพ์รายการสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์

กรณีเป็นสำนักพิมพ์หรือบริษัทให้คงไว้เฉพาะชื่อ ดังตัวอย่าง

- 1) บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด ใช้ 21 เซ็นจูรี
- 2) สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 3) กรณีที่เป็นโรงพิมพ์ให้ใช้รูปแบบเต็ม เช่น โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัย

2. เอกสารอ้างอิง

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา. : สถานที่พิมพ์. / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์. / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. (./ การวรรค 2 ครั้ง)

ตัวอย่าง :

พระมหาสุทิตย์ อาภากร. (2560). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง. / (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์. / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระสุริยา คงคาไหว (2560). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย ใน ปวีตร ว่องวีระ. ทฤษฎี และวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม. (หน้า 112). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่. / (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระสุริยา คงคำไหว (2561). การบูรณาการหลักธรรมาธรรมกับการปฏิบัติตนของ
ครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ,
3(2), 50-71.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ : ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม, / (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่
อ้าง). สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทาจอห์นสัน. (2560). หม้อคอคควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมือง
ฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
Sturgeon, T.(2010). Sciencefiction. In *The encyclopaedia America*, (Vol. 24,
pp.390-392). Danbury, CT: GrolierPress.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, / เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2560). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์/ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์

ตัวอย่าง :

สมบุรณ์ ตาสนธิ. (2560). กระบวนการและขั้นตอนบรรลุนิยาสัจ 4 ของพระอริยบุคคล. ใน
ดุสิตนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

นายมนัส ภาคภูมิ. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็น
ศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์. //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์). //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์. //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

วรพล ไม้สน (พลังวัชร). (5 พ.ย. 2559). หลักการ วิธีการ เป้าหมาย ในการปรึกษาทาง
โหราศาสตร์. (นางณฐณัช แก้วลลิก, ผู้สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่เผยแพร่). // ชื่อเรื่อง. //เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ทวีศักดิ์ อุ่นจิตติกุล. (2561). พระพุทธศาสนาเถรวาท จะสืบทอดดำรงอยู่อย่างไร? เรียกใช้
เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <https://www.dailynews.co.th/article/666936>
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป
ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 .
เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/>
คำสั่ง-ประกาศ/

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2560). โลกทัศน์ชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2560). การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์. (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- พงศ์สานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. (2560). ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แนวคิดใน
การจัดตั้งสหกรณ์บริการนำเที่ยวแนวอนุรักษ์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
พระปกเกล้า.
- โกนิฐฐ์ ศรีทอง.(2560). การบูรณาการภูมิปัญญาพระพุทธศาสนากับการเสริมสร้างความสมดุล
ของระบบนิเวศวิทยาชุมชน. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ). (1 พฤษภาคม 2560). *การจัดการศาสนาและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ*. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2560, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=1304&articlegroup_id=274

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.(2560). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, 24 สิงหาคม 2560.

Boo Elizabeth. (2010). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Kiarash, A. (2010). Human Dignity in Islamic Bioethics. *The Iranian Journal of Allergy*, 6 (5), 25-28.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

1. ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ เอกสารประกอบด้วย

1) ต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด จำแนกเป็น

- ต้นฉบับที่ไม่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 2 ชุด

- ต้นฉบับที่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 1 ชุดเอกสารต้องระบุรายละเอียดของ

ผู้เขียนบทความ (Author(s)) ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่งและสังกัด หรือวุฒิการศึกษาสูงสุด อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding Author) ให้ระบุที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หรือ E-mail ที่สามารถติดต่อได้ ในกรณีที่ต้นฉบับดังกล่าวมาจากหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หรือหลักสูตร การศึกษา โปรดระบุชื่อหลักสูตรและสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน

2) แผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับ จำนวน 1 แผ่น (ระบุชื่อบทความและชื่อผู้เขียน)

3) แบบเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

- แบบฟอร์มเสนอผลงานเพื่อได้รับการตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

- แบบฟอร์มสมัครสมาชิกวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

4) รูปถ่าย 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป (ถ่ายหน้าตรง)

ส่งต้นฉบับบทความเพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ กองบรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

เลขที่ 89 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80000

2. ส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แนบไฟล์ต้นฉบับ (File attachment) ในรูปแบบ MS Word ส่งมายัง E-mail: suriya.sur@mcu.ac.th เมื่อได้รับการยืนยันจากกองบรรณาธิการพิจารณาให้ตีพิมพ์ลงในวารสารแล้ว ผู้เขียนจะต้องส่งแผนชีตบรรจุข้อมูลต้นฉบับ จำนวน 1 แผ่น มายังกองบรรณาธิการเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ต่อไป

3. การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JSBA>

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วย ภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 15 หน้า (รวมบทคัดย่อ ภาพ ตารางและเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธหรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสาร ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ผลงานจำนวน 1 ฉบับพร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ(ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ(อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ(ไทย) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด(ไทย) (14 pt)

บทคัดย่อ (18 pt)

.....(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords : 3-5 words

บทนำ : Introduction (18 pt)

.....(16 pt).....

วัตถุประสงค์การวิจัย : Research Objectives (16 pt)

1.....(16 pt).....

2.....(16 pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย : Research Methodology (18 pt)

.....(16 pt).....

ผลการวิจัย : Results (18pt)

.....(16 pt).....

อภิปรายผล/วิจารณ์ : Discussion (18pt)

.....(16 pt).....

สรุป : Conclusion (18 pt)

.....(16 pt).....

ข้อเสนอแนะ : Recommendation (18 pt)

1.....(16 pt).....

2.....(16 pt).....

เอกสารอ้างอิง : References (18 pt)

.....ไทย (16 pt).....

.....Eng (16 pt).....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความ วิชาการ/พิเศษ/ปริทรรศน์/วิจารณ์

ชื่อบทความ(ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ(อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ(ไทย) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด(ไทย) (14 pt)

บทคัดย่อ (18 pt)

...(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

...(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords : 3-5 words

บทนำ : Introduction (18 pt)

.....(16 pt).....

เนื้อหา : Body (18pt)

.....(16 pt).....

สรุป : Conclusion (18 pt)

.....(16 pt).....

เอกสารอ้างอิง : References (18 pt)

.....ไทย (16 pt).....

.....Eng. (16 pt).....